
Vergaderjaar 2016–2017

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

Nr. 1767

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 juli 2017

Hierbij bied ik u aan de geannoteerde agenda van de Raad Buitenlandse Zaken van 17 juli 2017.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A.G. Koenders

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN VAN 17 juli 2017

EU Global Strategy

De Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) van 19 juni jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1763) blikte terug op de geboekte resultaten van de implementatie van de *EU Global Strategy (EUGS)* in het eerste jaar na de presentatie van de EUGS in juni 2016. Enkele dagen later sprak de Europese Raad op 22 en 23 juni jl. specifiek over de implementatie op het gebied van veiligheid en defensie (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1247). De RBZ zal nu spreken over de prioriteiten voor de implementatie van de EUGS in het aankomende jaar. Hoge Vertegenwoordiger Mogherini heeft toegezegd spoedig lidstaten te informeren over haar inzet. Nederland zal daarbij allereerst het belang onderstrepen van voortgang op de reeds geïdentificeerde implementatiesporen. Nederland zal daarbij, in lijn met voorgaande besprekingen op de RBZ, wijzen op het belang van *early warning* met focus op *early action* om nieuwe gewelddadige crises en conflicten te voorkomen. Nederland verwelkomt verdere uitwerking van het belang dat de EUGS hecht aan *global governance*, waaronder ook het internationaal recht en de samenwerking met de Verenigde Naties een belangrijke rol speelt.

Libië

De Raad zal de situatie in Libië bespreken, waar de politieke impasse blijft voortduren. Zoals ook aangegeven in de geannoteerde agenda t.b.v. de Raad Buitenlandse Zaken van 3 april jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1733), heeft het Libische Politieke Akkoord (LPA) niet de beoogde stabiliteit gebracht. Een breed gedragen eenheidsregering met legitimiteit in het hele land is van groot belang om complexe uitdagingen, waaronder die op het gebied van migratie, het hoofd te bieden. Het is de verantwoordelijkheid van de Libiërs zelf om tot een politieke oplossing te komen, binnen het raamwerk van de LPA en eventueel met aanpassingen aan het LPA. De Internationale Gemeenschap faciliteert dit proces door de partijen bij elkaar te brengen. Dit gebeurt voor en achter de schermen. De VN, en met name de recent benoemde VN Speciale Vertegenwoordiger Dhr. Ghassan Salamé, de opvolger van de huidige vertegenwoordiger Dhr. Kobler, heeft hierin een leidende rol.

Gezien de zorgen over de voortdurende politieke impasse en de nabijheid van Libië aan de zuidgrens van Europa hecht het kabinet eraan dat de EU de situatie in Libië nauwgezet blijft volgen en verwelkomt deze bespreking. Hierbij kunnen de laatste politieke ontwikkelingen besproken worden, waarbij steun voor de *Presidential Council* en de regering van premier Serraj kan worden herbevestigd maar ook de oproep wordt gedaan om tot een breed gedragen inclusief akkoord te komen. Het kabinet hecht tevens aan bespreking van de economische situatie, veiligheid en migratie, waaronder de leefomstandigheden van migranten in Libië.

De Raad spreekt mogelijk ook over de voorgestelde intensivering van maatregelen gericht op het indammen van irreguliere migratie vanuit Libië. Het kabinet dringt al langer aan op meer actie op alle punten van de Centraal-Mediterrane route, waaronder het verbeteren van de omstandigheden van migranten in Libië, het versterken van de Libische kustwacht en een beter beheer van de landsgrenzen. Het actieplan voor deze route dat de Europese Commissie op 4 juli jl. presenteerde ter ondersteuning van Italië en ter verlichting van de druk op de Centraal-Mediterrane route, is een belangrijke stap in de goede richting. De informele JBZ-Raad sprak hierover reeds op 6 en 7 juli jl. Het actieplan is een aanvulling op de

Commissiemededeling over de inzet op de Centraal-Mediterrane route van 25 januari jl. en de Malta-verklaring van de Informele Europese Raad van 3 februari jl.

Op 29 en 30 juni jl. brachten Premier Serraj en de Libische Minister van Buitenlandse Zaken Saila een bezoek aan Nederland. Zij spraken met Minister-President Rutte en Minister Koenders, namen deel aan een ronde-tafel met Nederlandse bedrijven en bezochten de haven van Rotterdam. Tijdens de bilaterale gesprekken zijn de politieke situatie, inclusief de Nederlandse bijdragen om de politieke situatie te verbeteren, migratie en de bilaterale relatie besproken. Minister Koenders heeft tijdens dit bezoek premier Serraj geïnformeerd dat Nederland voornemens is de Nederlandse ambassadeur weer vanuit Tripoli te laten opereren. Voor heropening van een volwaardige ambassade is het gezien de onveilige situatie en krapte in de bestaande budgetten nog te vroeg.

Noord-Korea

De Raad zal zich buigen over de recente ontwikkelingen met betrekking tot Noord-Korea, mede in het licht van de Noord-Koreaanse raketlancering op 4 juli jl., de inzet van regionale partners en de visie van de recent aangetreden Zuid-Koreaanse president Moon. De Raad zal tevens terugblikken op de besprekingen hierover in de VN-Veiligheidsraad en de G-20.

Nederland veroordeelt de raketlancering ten sterkste. Waarschijnlijk betreft het een eerste geslaagde lancering van een intercontinentale ballistische raket (ICBM), met een geschat bereik van maximaal 6.700 km. Hiermee komt Alaska en daarmee een deel van het vasteland van de VS binnen bereik. De lancering is een flagrante schending van internationale verplichtingen die voortvloeien uit tal van resoluties van de VN-Veiligheidsraad. Deze onverantwoordelijke en illegale actie drijft de spanningen op het Koreaanse schiereiland verder op en vormt een ernstige bedreiging voor de internationale vrede en veiligheid. Nederland is voorstander van een diplomatieke oplossing en roept Noord-Korea op zijn provocaties te staken en een geloofwaardige en betekenisvolle dialoog met de internationale gemeenschap aan te gaan gericht op een volledige, controleerbare en onomkeerbare denuclearisatie. Nederland zal in EU-verband aandringen op intensievere coördinatie met internationale partners om Noord-Korea hiertoe te bewegen. De EU zet zich samen met meest betrokken internationale partners en in het licht van besprekingen in VNVR verband, in voor een gepast antwoord op de Noord-Koreaanse provocaties, inclusief mogelijke nieuwe beperkende maatregelen. Tijdens een bijeenkomst van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties (VNVR) op 5 juli heeft de VS aangekondigd snel met een voorstel voor een nieuwe VNVR-sanctieresolutie te komen. De permanente leden van de VNVR zijn verdeeld over de reactie op de laatste rakettest. Rusland en China zijn terughoudend ten aanzien van nieuwe sancties en staan «*dual-suspension*» voor: opschorting door Noord-Korea van zijn nucleaire programma en opschorting door de VS en Zuid-Korea van hun groot-schalige militaire oefeningen. Dit is voor de VS en Zuid-Korea onbespreekbaar, zij zien de oefeningen als defensief.

Een ander punt van zorg is de positie van Noord-Koreaanse arbeidsmigranten in het buitenland, zowel vanuit het oogpunt van mogelijke schending van internationale mensenrechtennormen en de mogelijk daarmee gepaard gaande geldstromen naar de Noord-Koreaanse staat en het Noord-Koreaanse nucleaire en ballistische programma. In enkele lidstaten zijn Noord-Koreaanse arbeiders werkzaam en ligt de aanpak van de problematiek gevoelig. Nederland zet zich in om deze problematiek in

EU-verband te bespreken en om te komen tot een gezamenlijke stevige aanpak.

Venezuela

De Raad zal mogelijk ook de ontwikkelingen in Venezuela bespreken. Op economisch, humanitair en politiek gebied is de situatie afgelopen weken verder verslechterd. Demonstraties bepalen het straatbeeld en het geweld neemt toe. Inmiddels zijn bij deze protesten rond de 80 doden en duizenden gewonden gevallen (zie ook de recente brief aan uw Kamer, dd. 5 juli).¹ De EU heeft de recente bestorming van het Venezolaanse parlement veroordeeld; de autoriteiten worden opgeroepen de veiligheid van parlementariërs en de integriteit van democratische instituties te garanderen.² Ook internationale partners, zoals de Verenigde Staten, Mexico, Colombia, Mercosur en de VN, hebben hun veroordeling uitgesproken over de recente ontwikkelingen.

Op 30 juli vinden de verkiezingen plaats voor de grondwetgevende vergadering. De spelregels voor de wijze van de verkiezing zijn de afgelopen weken veelvuldig bijgesteld. Met deze vergadering wordt het parlement, waar de oppositiepartijen een meerderheid hebben, buitenspel gezet. De oppositiepartijen hebben aangegeven niet deel te zullen nemen aan de verkiezing. Internationaal worden ernstige zorgen geuit over de mogelijke uitkomsten van de grondwetgevende vergadering voor de democratisch verkozen instellingen.

Het Koninkrijk heeft grote zorgen over de politieke, economische en humanitaire situatie in Venezuela. Nederland spoort de Hoge Vertegenwoordiger aan om de situatie nauwlettend in de gaten te houden en voor te bereiden op eventuele EU-actie in aanloop naar de grondwetgevende vergadering van 30 juli a.s. Verder dringt Nederland er al enige tijd op aan dat de EU opties in kaart brengt waarmee een bijdrage kan worden geleverd aan een vreedzame oplossing van de crisis. Hierbij worden alle opties open gehouden.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2017/07/05/kamerbrief-over-toezeggingen-ao-over-venezuela-en-verzoek-om-brief-over-actuele-situatie>

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/29461/statement-spokesperson-violence-venezuela_en